

РЕШЕНИЕ

№ 403

гр. София, 2 октомври 2012 г

ВИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, I НО, в публично заседание на деветнадесети септември през две хиляди и дванадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ГРОЗДАН ИЛИЕВ

ЧЛЕНОВЕ: ЕВЕЛИНА СТОЯНОВА

БЛАГА ИВАНОВА

при секретаря Аврора Караджова

и в присъствието на прокурора Явор Гебов

изслуша докладваното от съдия ИВАНОВА касационно дело № 1185 по описа за 2012 г

Касационното производство е образувано по жалба на подсъдимия Д. Й. Л. и по жалба на частния обвинител и граждански ищец А. Б. С. срещу решение на Софийски апелативен съд № 95 от 17.04.12 г, постановено по ВПОХД№ 93/12.

С въззивния акт е изменена първоинстанционна присъда на Софийски окръжен съд № 30 от 17.08.2010 г, по НОХД № 436/10, както следва:

- наказанието, наложено на подсъдимия Д. Й. Л., за престъпление по чл. 116 НК, е увеличено на двадесет години „лишаване от свобода“, което да бъде изтърпяно в затвор, при първоначален „строг“ режим,
- наказанието, наложено на същия подсъдим, за престъпление по чл. 330 НК, е намалено на единадесет месеца „лишаване от свобода“,
- на основание чл. 23, ал. 1 НК, му е определено едно най-тежко общо наказание, а именно: двадесет години „лишаване от свобода“, което да бъде изтърпяно в затвор, при първоначален „строг“ режим.

С първоинстанционната присъда подсъдимият Д. Й. Л. е признат за виновен, както следва:

- за това, че на 25.03.2009 г в землището на [населено място], Софийска област, умишлено е умъртвил Х. Е. М., като убийството е извършено с користна цел, с оглед на което и на основание чл. 116, ал. 1, т. 7 вр. чл. 115 НК вр. чл. 373, ал. 2 НПК вр. чл. 58 а НК, е осъден на дванадесет години „лишаване от свобода“,
- за това, че на 25.03.2009 г в землището на [населено място], Софийска област, е запалил имущество със значителна стойност, на стойност 6 500 лв, с оглед на което и на основание чл. 330, ал. 1 НК вр. чл. 373, ал. 2 НПК вр. чл. 58 а НК, е осъден на две години „лишаване от свобода“,
- на основание чл. 23, ал. 1 НК, на подсъдимия е определено едно най-тежко общо наказание, а именно: дванадесет години „лишаване от свобода“, което да бъде изтърпяно в затвор, при първоначален „строг“ режим, със зачитане на предварителното задържане, считано от 25.03.2009 г до влизане на присъдата в сила,
- на основание чл. 45 ЗЗД, подсъдимият е осъден да заплати на А. Б. С. и Е. Х. М. обезщетение за неимуществени вреди, както следва: 130 000 лв, заедно със законните последици, в полза на първия ищец и 70 000 лв, заедно със законните последици, в полза на втория ищец.

С жалбата на подсъдимия Д. Й. Л. се релевират всички касационни основания. Изтъква се, че при индивидуализацията на наказанието, за престъплението по чл. 116 НК, е допуснато нарушение на материалния закон, като неправилно е прието, че в хипотезата на чл. 373, ал. 2 НПК вр. чл. 58 а НК / ДВ, бр. 27/09 / не може да бъде наложено единствено наказанието „доживотен затвор без замяна“, че „доживотният затвор“ и „доживотният затвор без замяна“ са разновидности на едно и също наказание, че, в случая, следва да се наложи „лишаване от свобода“, със съответната редукия по чл. 58 а НК, че е допуснато съществено процесуално нарушение при формиране на вътрешното убеждение при индивидуализация на наказателната отговорност, като превратно са оценени смекчаващите и отегчаващи обстоятелства, че неправилно е възприето наличие на висока степен на обществена опасност на деянието и дееца, че е неверен изводът за превес на отегчаващите обстоятелства, че са подценени констатираните смекчаващи обстоятелства / проявеното разкаяние, доброволното предаване на вещи, собственост на подсъдимия, уличаващи го в престъплението, даващо основание да се отчете оказано от него съдействие за разкриване на обективната истина/, че наказанието е завишено и оттам, явно несправедливо.

С жалбата на подсъдимия се иска да бъде изменено решението, като бъде смекчено наказателноправното положение на жалбоподателя, или алтернативно, делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивната инстанция.

С жалбата на частния обвинител А. Б. С. се релевира основанието по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК. Сочи се, че определеното по съвкупност общо наказание следва да бъде увеличено по реда на чл. 24 НК, че е справедливо подсъдимият да изтърпи наказание, наложено при условията на чл. 23 и 24 НК, възлизащо на двадесет години и единадесет месеца „лишаване от свобода“.

С жалбата на частния обвинител С. се иска връщане на делото за ново разглеждане във въззивната инстанция с оглед приложението на чл. 24 НК.

В съдебно заседание на настоящата инстанция повереникът на частния обвинител С. пледира за уважаване на жалбата, подадена от доверителката Й. Счита, че жалбата на подсъдимия е неоснователна.

Частният обвинител М. се присъединява към становището на повереника на частния обвинител С..

Защитата пледира за уважаване на жалбата, депозирана от подсъдимия, респективно, за оставяне без уважение на жалбата, подадена от частния обвинител.

Подсъдимият Л. изразява съжаление за извършеното и моли за справедливо решение.

Представителят на ВКП счита, че жалбите са неоснователни.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

Настоящото производство е второ по ред касационно такова.

С решение на ВКС № 462 от 27.01.2012 г, по к. д. № 2240/11, е отменено въззивно решение на Софийски апелативен съд № 39 от 31.03.11, по ВНОХД № 822/10, в частта относно приложението на чл. 58 а вр. чл. 2, ал. 2 НК при налагане на наказанията, за престъпленията по чл. 116 и по чл. 330 НК, и в частта относно приложението на чл. 23 и чл. 24 НК, и делото е върнато в отменените части за ново разглеждане от друг състав на въззивната инстанция, а въззивният акт е оставен в сила в останалата част.

С първото по ред въззивно решение е изменена първоинстанционната присъда, като е увеличено наказанието, за престъплението по чл. 116 НК, на двадесет години „лишаване от свобода“, намалено е наказанието, за престъплението по чл. 330 НК, на единадесет месеца „лишаване от свобода“, на основание чл. 23, ал. 1 НК, е определено едно най-тежко общо наказание, а именно: двадесет години „лишаване от свобода“, увеличено, по реда на чл. 24 НК, с единадесет месеца, а присъдата е потвърдена в останалата й част.

Обжалваното решение, предмет на настоящата касационна проверка, е постановено в хода на второто по ред въззивно производство.

ВКС намери, че обжалваният въззивен акт не страда от релевираните пороци.

САС е изпълнил задълженията си да индивидуализира наказанията при съблюдаване на нормите относно по-благоприятния закон / чл. 2, ал. 2 НК /. Правилен е изводът, че, сравнявайки редакциите на чл. 58 а НК / ДВ, бр. 27/09 и ДВ, бр. 26/10 /, за дееца се явява по-благоприятна редакцията от ДВ, бр. 27/09. Законосъобразно е прието, че „доживотният затвор“ е отделен вид наказание, наред с наказанието „доживотен затвор без замяна“ / в такъв смисъл е и становището на първия касационен състав /. Този извод произтича от редакцията на закона, която предвижда всяко от тези наказания / чл. 37, ал. 1 и 2 НК /. Възможно е наказанието „доживотен затвор“ да се налага алтернативно с „лишаване от свобода“ и „доживотен затвор без замяна“ / например, чл. 116 НК /, както и е възможно наказанието „доживотен затвор без замяна“ да се налага алтернативно само с „лишаване от свобода“ / например, чл. 411 НК и чл. 412 НК /. В чл. 58 а НК / ДВ, бр. 26/10 / изрично е посочено как се редуцират наказанията „доживотен затвор без замяна“ и „доживотен затвор“, което също е аргумент в подкрепа на становището, че се касае за отделни видове наказания. В случая, въззивният съд законосъобразно е приел, че подходящото по вид наказание е „доживотен затвор“, което съответно е редуцирал при условията на чл. 58 а НК / ДВ, бр. 27/09 /. Настоящият състав не намери да е допуснато процесуално нарушение при формиране на изводите относно релевантните за наказателната отговорност на подсъдимия смекчаващи и отегчаващи обстоятелства. Правилно е прието, че се касае за висока степен на обществена опасност на деянието и дееца. Производството е проведено по реда на съкратеното съдебно следствие, в хипотезата на чл. 373, ал. 2 вр. чл. 371, т. 2 НПК, поради което при формиране на изводите си законосъобразно САС е ползвал обстоятелствата, изложени в обвинителния акт, обхванати от признанието на дееца. В насока на това, че е висока степента на обществена опасност на дееца правилно е отчетено неправомерното му поведение преди деянието, покриващо признаците на състав на престъпление. Подсъдимият е направил опит да продаде чужди моторни превозна средства, едното от които е лекият автомобил, по повод на който са възникнали неуредените му парични отношения с пострадалия. Верен е изводът, че завишената степен на обществена опасност на деянието произтича от спецификата на инкриминираното деяние / начина на умъртвяване на жертвата /. Нанесени са множество увреждания по тялото и по главата на пострадалия, сочещи на проявена особена жестокост към него / за което, макар и да не е повдигнато обвинение, няма пречка да са вземе предвид при индивидуализация на наказанието /. Завишената степен на обществена опасност на дееца е проявена и в поведението му след деянието, изразило се в действия, с които е попречил за спасяване на пострадалия / заблудил свидетелите относно причината за състоянието на Х. М. и препятствал откарването му в болнично заведение за оказване на медицинска помощ /. Верен е изводът, че е налице превес на отегчаващите обстоятелства, предопределил определяне на горната граница на наказанието „лишаване от свобода“, за престъплението по чл. 116 НК, получено при редуцицията по чл. 58 а НК / ДВ, бр. 27/09 /. Въззивният съд не е подценил смекчаващите обстоятелства, тъй като е съобразил проявеното от подсъдимия разкаяние, младата му възраст, чистото му съдебно минало / доброволното предаване на веществени доказателства не може да бъде приравнено на оказано съдействие за разкриване на обективната истина /. Смекчаващите обстоятелства в контекста на отегчаващите такива, имат малка относителна тежест и не биха могли да обуславят извод, различен от изведения от въззивния съд. Правилно е становището, че, в случая, не са налице условията на чл. 24 НК. В тази насока са изложени обстойни съображения, които ВКС споделя. Правилни са разсъжденията относно целите на наказанието по чл. 36 НК, отчетени при преценката, че не се налага увеличаване на наказанието, при условията на чл. 24 НК.

Липсата на нарушение на материалния закон и явна несправедливост на наказанието изключва възможността за смекчаване, респективно, за влошаване положението на подсъдимия, поради което искането за намаляване на наказанието не може да бъде уважено, както и не може да бъде уважено искането за ново разглеждане на делото с оглед приложението на чл. 24 НК.

По изложените съображения, ВКС намери, че жалбите са неоснователни и като такива следва да бъдат оставени без уважение.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, ВКС, І НО,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение на Софийски апелативен съд № 95 от 17.04.2012 г, по ВНОХД № 93/12.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: [подпис]

[подпис]